

Anna Kaczmarczyk*
Krzysztof Kaczmarczyk**

**OCENA WYKORZYSTANIA AKTYWÓW
PRZEDSIĘBIORSTWA HANDLOWEGO
W ŚWIETLE SPRAWOZDAŃ
FINANSOWYCH**

**ASSESSING THE USE OF
ASSETS OF A TRADING COMPANY
IN THE LIGHT OF
FINANCIAL STATEMENTS**

Summary

Financial statements are the basic source of information on the situation and results of the operation of a business entity within a given period. The financial result, i.e. the difference between the total income and the total cost, is a measure which is important for assessing the company's operation in a financial statement. It is largely determined by deductible expenses which show the company's prudent financial management. Prudence means managing appropriately the company's assets which are used to generate income. Effective management of resources should be based on a reliable analysis of the use of assets according to defined criteria by calculating selected ratios. To have a full picture it is important to perform a comparable analysis which compares different periods while paying attention to changing market conditions, to draw conclusions and then to adopt appropriate methods of effective management of company's assets in order to maximize its production potential.

This paper aims at emphasizing the importance of analyzing the use of assets and possibilities of using it to ensure company's effective operation.

---

* mgr Akademii Ekonomicznej w Krakowie, CRFK

** mgr Akademii Ekonomicznej w Krakowie, CRFK.

1. Uwagi wstępne

Podstawowym źródłem informacji na temat sytuacji oraz rezultatów działalności jednostki gospodarczej w danym okresie są sprawozdania finansowe. Istotnym miernikiem dla oceny działalności przedsiębiorstwa w sprawozdaniu finansowym jest wynik finansowy, czyli różnica między globalną sumą przychodów a całkowitą sumą kosztów. W dużej mierze na wielkość wyniku finansowego ma wpływ wielkość kosztów uzyskania przychodów, które są efektem gospodarności przedsiębiorstwa. Gospodarność przejawia się w odpowiednim zarządzaniu majątkiem przedsiębiorstwa – aktywami, będącymi w jego posiadaniu, które zostaną wykorzystane do uzyskania przychodów. Skuteczne zarządzanie zasobami powinno opierać się na rzetelnej analizie wykorzystania poszczególnych aktywów, według wybranych kryteriów, poprzez obliczenie wybranych wskaźników. Dla pełnego obrazu ważna jest analiza porównawcza porównywalnych ze sobą okresów z uwzględnieniem zmieniających się warunków na rynku, wyciągnięcie wniosków, a następnie przyjęcie odpowiednich metod efektywnego zagospodarowania majątku przedsiębiorstwa w celu maksymalnego wykorzystania jego możliwości produkcyjnych.

Celem opracowania jest podkreślenie znaczenia analizy majątku oraz możliwości jej wykorzystania dla efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstwa handlowego.

2. Istota i rodzaje sprawozdań finansowych

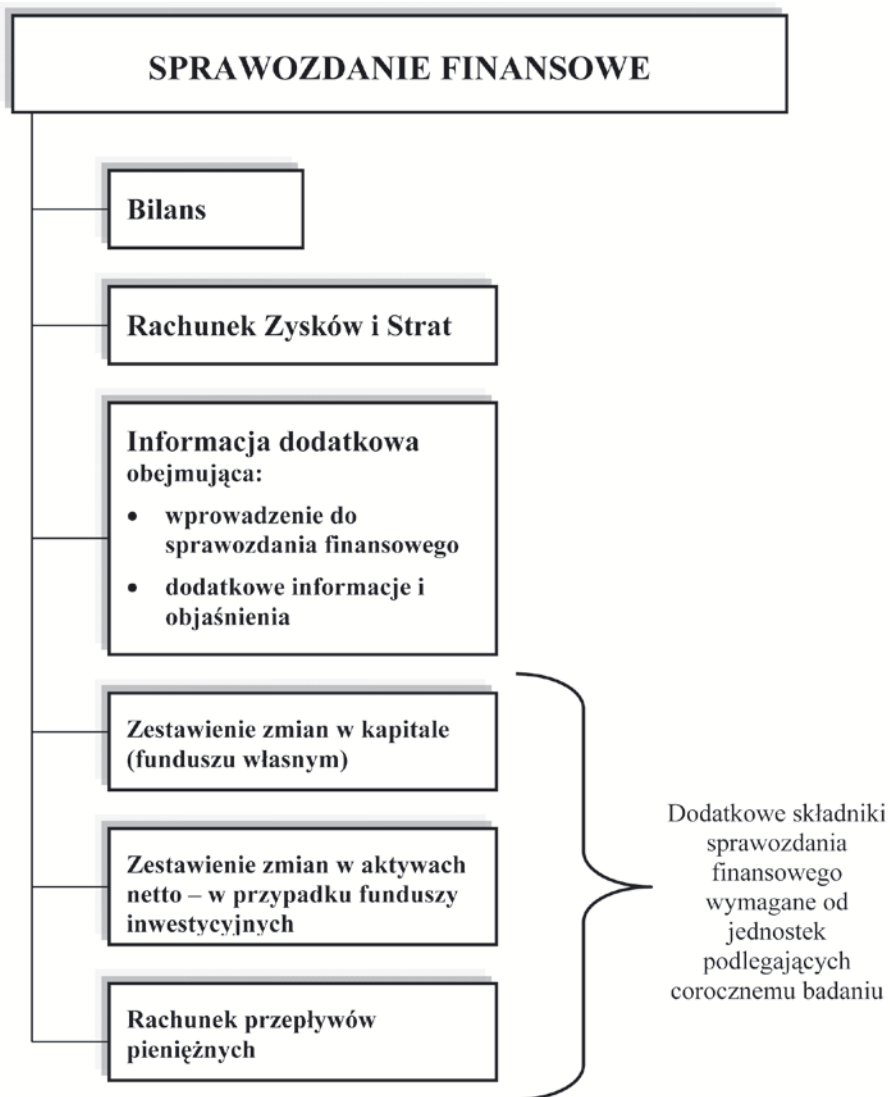
Sprawozdanie finansowe jest uporządkowanym zbiorem liczb, które obrazują sytuację majątkową i finansową jednostki gospodarczej oraz rezultaty jej działalności w pewnym okresie. Podstawę sporządzenia sprawozdania finansowego stanowią księgi rachunkowe jednostki gospodarczej. Istotą przy sporządzaniu sprawozdania finansowego jest to, że musi być ono sporządzone w języku polskim oraz w walucie polskiej. Sprawozdanie powinno być opracowane nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego [Winiarska 2003, s. 233]. „Sprawozdanie finansowe sporządza się na dzień zamknięcia ksiąg rachunkowych (...) oraz na inny dzień bilansowy, stosując odpowiednio zasady wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego (...)” [Ustawa z dnia 29 września 1994 r., art. 45, ust. 1]. Rysunek 1 ilustruje poszczególne składniki, które wchodzi w skład sprawozdania finansowego.

Informacje ujęte w sprawozdaniach finansowych powinny być: [Gos 2005, s. 6 i 8]

- rzetelne - sprawozdania finansowe powinny spełniać swoje funkcje w zakresie dostarczania informacji użytecznych w podejmowaniu decyzji,

- zrozumiałe - istotne z punktu widzenia tej cechy jest dostarczenie informacji w najprostszej formie - podając ewentualne wyjaśnienia tak, aby informacja była zrozumiała dla użytkowników,

Rysunek 1. Sprawozdanie finansowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ustawa z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości Dz. U. 2002, nr 76, poz. 694 ze zm, art. 45

- wiarygodne – informacje zawarte w sprawozdaniu powinny być wiarygodne z punktu widzenia użytkowników,
- kompletne – informacje zawarte w sprawozdaniach finansowych powinny zapewniać całościowy obraz działalności ekonomicznej podmiotu gospodarczego,
- obiektywne – dane zawarte w sprawozdaniach finansowych powinny być wolne od celowej stronniczości w stosunku do jakiejś grupy odbiorców,
- aktualne – informacje są użytecznymi tylko wtedy, gdy zostaną dostarczone w odpowiednim czasie,
- porównywalne – informacje finansowe powinny pozwalać na porównywanie przy podejmowaniu decyzji, co wymaga spójności zasad rachunkowości.

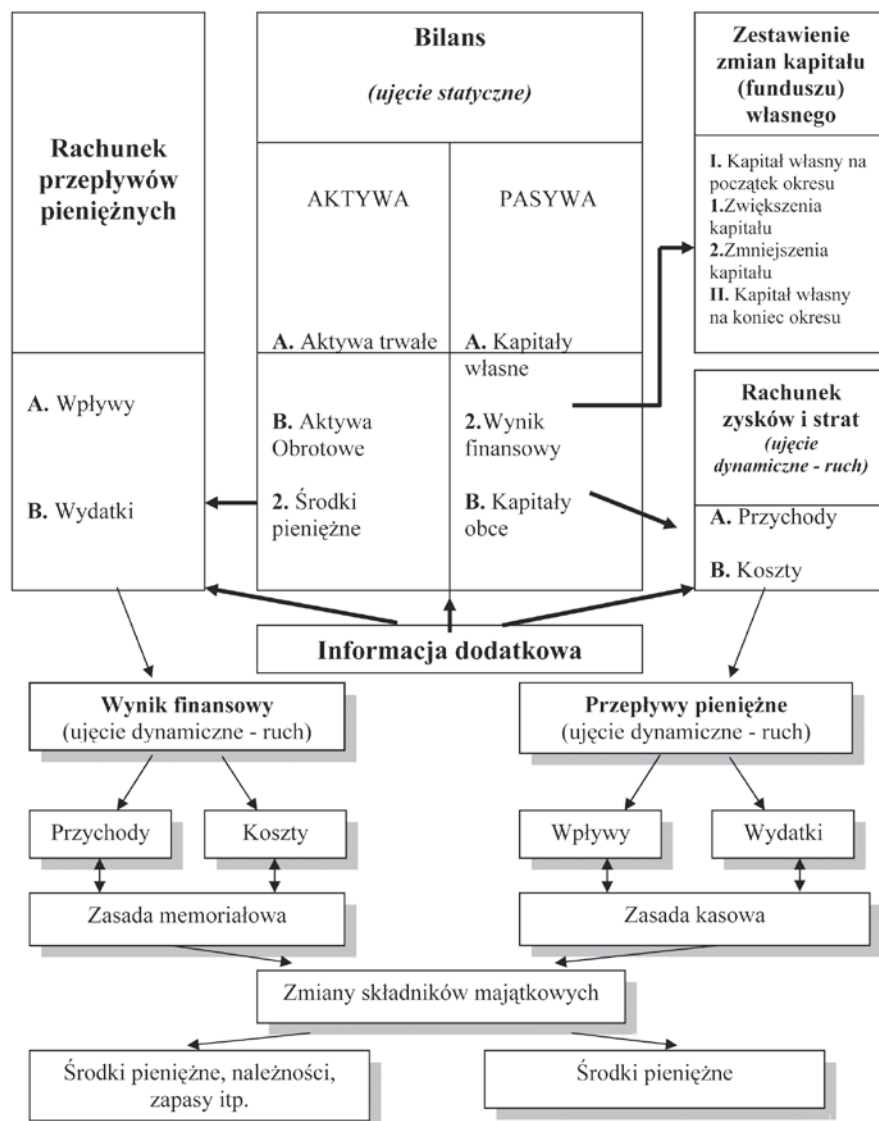
Sprawozdanie finansowe jest więc uporządkowanym przedstawieniem sytuacji finansowej jednostki gospodarczej oraz przeprowadzonych przez nią transakcji. Istotą sprawozdań finansowych o ogólnym przeznaczeniu jest dostarczanie informacji na temat sytuacji finansowej, wyników działalności i przepływów środków pieniężnych jednostki, które są użyteczne dla szerokiego kręgu użytkowników przy podejmowaniu przez nich decyzji gospodarczych. Ponadto sprawozdanie finansowe ukazuje wyniki zarządzania przez kierownictwo powierzonymi mu zasobami. Sprawozdanie finansowe dostarcza informacji, które są niezbędne do zarządzania firmą. Do najistotniejszych elementów z punktu widzenia pozyskania informacji dla celów zarządzania i nie tylko, należą informacje o [Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1725/2003, §5]:

- aktywach,
- zobowiązaniach,
- kapitale własnym,
- przychodach i kosztach, wraz z zyskami i stratami,
- przepływach środków pieniężnych.

Rysunek 2 zawiera zależności zachodzące pomiędzy poszczególnymi sprawozdaniami finansowymi.

Bilans jest elementem sprawozdania finansowego o dużej pojemności informacyjnej. Zawiera on składniki majątku według struktury oraz źródła finansowania tych składników. Ze względu na dużą pojemność informacji bilans uważa się za podstawowe źródło pozwalające dokonać oceny sytuacji majątkowo-finansowej jednostki [Śnieżek 2003, s. 187].

Rysunek 2. Powiązania sprawozdań finansowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: W. Gos, Sprawozdawczość i rewizja finansowa, Część 2, Presspublica, Warszawa 2005, s.38; W. Gos, Sprawozdawczość i rewizja finansowa, Część 1, Presspublica, Warszawa 2005, s.6 oraz praca zbiorowa pod red. E. Śnieżek, Wprowadzenie do rachunkowości, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2003, s.215

Bilans stanowi statodynamiczną część sprawozdania finansowego oraz jest głównym źródłem informacji o sytuacji finansowej danego podmiotu. Sytuacja

finansowa jest uzależniona od kontrolowanych przez jednostkę zasobów ekonomicznych, jej struktury finansowej, płynności i wypłacalności oraz zdolności dostosowania się do zmian w środowisku, w którym prowadzi działalność [Gierusz 2005, s.45-47 i 49].

Istotą rachunku zysków i strat jest przeciwstawienie przychodom (i zyskom nadzwyczajnym) z różnych rodzajów działalności współmiernych do nich kosztów (i strat nadzwyczajnych), uzyskując w efekcie wynik finansowy (zysk lub stratę) brutto, który po skorygowaniu o obowiązkowe zmniejszenia wyniku brutto (np. podatek dochodowy) pozwala na wyliczenie kwoty wyniku netto za dany okres [Śnieżek 2003, s. 161].

Prawidłowe ustalenie wyniku finansowego wiąże się z ustaleniem wysokości poniesionych w okresie objętym sprawozdaniem kosztów. W badanym okresie sprawozdawczym następuje celowe zużywanie się różnych zasobów przedsiębiorstwa, przyczyniając się do zmniejszenia korzyści ekonomicznych. Zużycie poszczególnych zasobów (materiał, maszyny, urządzenia, budynki, pracownicy) możemy zmierzyć za pomocą naturalnych jednostek miary (kilogramy, sztuki, godziny pracy). Jednak, aby było możliwe zsumowanie i porównanie zużycia różnych zasobów z osiągniętymi efektami, niezbędne jest wyrażenie tych miar w jednym wspólnym mierniku, jakim jest pieniądz.

Rachunek przepływów pieniężnych to zestawienie wpływów i wydatków środków pieniężnych [Winiarska 2001, s. 240]. Rachunek przepływów pieniężnych dostarcza użytkownikowi informacji niezbędnej w ocenie płynności i wypłacalności jednostki. Stanowi on naturalne uzupełnienie informacji memoriałowej, zawartej w podstawowych sprawozdaniach finansowych: bilansie oraz rachunku zysków i strat. Rachunek przepływów pieniężnych jest wymagany dla jednostek, które podlegają obowiązkowi badania przez biegłego rewidenta [Śnieżek 2003, s. 215 - 216].

Rachunek przepływów pieniężnych sporządza się za bieżący okres sprawozdawczy i analogiczny okres sprawozdawczy poprzedniego roku obrotowego [Ustawa z dnia 29 września 1994 r., art. 48b, ust. 1 i 2].

W rachunku przepływów pieniężnych należy uwzględnić wszystkie wpływy i wydatki z działalności operacyjnej, inwestycyjnej i finansowej jednostki, z wyjątkiem wpływów i wydatków będących rezultatem zakupu lub sprzedaży środków pieniężnych [Ustawa z dnia 29 września 1994 r., art. 48b, ust. 3].

Podział na działalności: operacyjną, inwestycyjną i finansową, stosowany w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych nie pokrywa się z podziałem na działalność operacyjną, inwestycyjną (majątek trwały) i finansową (kapitał stały), przyjętym w bilansie oraz rachunku zysków i strat [Biuletyn informacyjny 2005, s.13].

3. Wskaźniki wykorzystane do badania wykorzystania aktywów przedsiębiorstwa

Właściwe i pełne wykorzystanie analitycznej funkcji rachunkowości poprzez połączenie analizy finansowej i rachunkowości rzutuje w istotny sposób na sprawność funkcjonowania systemu informacyjno – decyzyjnego. Analiza finansowa ma duże znaczenie i szerokie zastosowanie dla oceny ekonomicznej przedsiębiorstwa, dlatego też stanowi odzwierciedlenie w powiązaniach zachodzących pomiędzy elementami rachunku ekonomicznego na szczeblu podmiotu gospodarczego.

Charakterystyczną cechą analizy finansowej w warunkach rynkowych jest bezpośrednie wykorzystanie jej rezultatów w zarządzaniu posiadanym majątkiem przedsiębiorstwa oraz zwiększaniu efektywności tego wykorzystania. Ekspozuje się w niej szczególnie czynniki, które dynamizują działalność gospodarczą oraz proces pomnażania kapitałów, wykorzystując do tego odpowiednio tworzone w rachunkowości informacje o: majątku, kapitałach, kosztach, wynikach i przepływach pieniężnych [Micherda 2003, s. 121 – 122].

Generalnie można wyróżnić dwie metody analizy sprawozdań finansowych:

- analizę dynamiczną,
- analizę statyczną;

Analiza dynamiczna polega na ustaleniu, jak zmieniały się poszczególne składniki sprawozdań finansowych w kolejnych analizowanych okresach. W przypadku analizy dynamicznej analizuje się dwa lub więcej okresów w zależności od potrzeby. Jako podstawę przyjmuje się okres najwcześniejszy lub okres poprzedni. Analizę dynamiczną przeprowadza się zarówno dla składników bilansu, rachunku zysków i strat, jak i rachunku przepływów pieniężnych.

Analiza struktury polega na określeniu udziału poszczególnych składników sprawozdania finansowego w wielkości, którą przyjmuje się za punkt odniesienia. Kolejnym etapem badania jest określenie zmian struktury w poszczególnych okresach. W przypadku bilansu analizuje się udział poszczególnych składników w sumie bilansowej, jak również bardziej szczegółowe kategorie (np. udział krótko - i długookresowych zobowiązań ogółem) w zależności od potrzeb danej jednostki gospodarczej. Z kolei analiza struktury rachunku zysków i strat najczęściej dokonywana jest przez ustalenie udziału poszczególnych kategorii przychodów i kosztów w przychodach ze sprzedaży, co pozwala dokonać zyskowości sprzedaży.

Natomiast w przypadku przepływów pieniężnych analiza struktury polega na analizie głównych źródeł środków pieniężnych oraz kierunków ich wykorzystania. W tym celu przepływy dzieli się na dodatnie i ujemne, a następnie dla każdej z tych dwóch kategorii oblicza się udział poszczególnych składników w sumie przepływów {Filutowski 2005, s. 05/07 – 05/08}.

Ocena sytuacji finansowej podmiotu powinna być poszerzona o wszelkie elementy, które mogą wywierać wpływ na jej działalność, a które nie znajdują odzwierciedlenia w sprawozdaniach. Szczególnie istotne jest dla wszelkiego rodzaju zobowiązań pozabilansowych, takich jak płatność z tytułu leasingu czy udzielone przez spółkę poręczenia bądź zobowiązania wekslowe. Dane na ten temat można znaleźć w informacji dodatkowej.

Rysunek 3 zawiera wybrane wskaźniki według określonych kategorii, sposób ich liczenia oraz charakterystykę.

Rysunek 3. Charakterystyka wybranych wskaźników finansowych

Nr	Nazwa wskaźnika	Wzór	Opis
Wskaźniki rentowności			
1	Rentowność majątku ogółem ROA	$\frac{\text{zysk netto}}{\text{Majątek (aktywa) ogółem}}$	Informuje o efektywności wykorzystania majątku (całości zasobów przedsiębiorstwa), czyli: ile zysku netto przynosi każda złotówka zaangażowana w finansowanie majątku.
2	Dźwignia finansowa	$\frac{\text{Rentowność kapitału własnego}}{\text{Skorygowana rentowność majątku}}$	Informuje o efektywności wykorzystania kapitałów obcych. Jeżeli dźwignia finansowa jest dodatnia, oznacza to, że przedsiębiorstwo zarabia na zaciąganiu kredytów i zobowiązań. Jeśli dźwignia jest ujemna - zaciąganie kredytów przynosi stratę.
Wskaźniki rotacji aktywów			
3	Rotacja należności	$\frac{\text{Przychody ze sprzedaży}}{\text{Przeciętny stan należności}}$	Określa, ile razy w ciągu roku przedsiębiorstwo odtwarza stan swoich należności. Zadawalający poziom tego wskaźnika powinien oscylować w przedziale 7,0 -10,0. Jeżeli wartość wskaźnika spada poniżej 7,0 oznacza to, że przedsiębiorstwo kredytuje swoich klientów, co wiąże się z długim zamrożeniem środków pieniężnych w należnościach.
4	Rotacja zapasów	$\frac{\text{sprzedaż netto}}{\text{przeciętny stan zapasów}}$	Niski poziom wskaźnika rotacji zapasów wskazuje na nadmierne lub zbędne zapasy, utrzymywane przez przedsiębiorstwo. Wzrost wskaźnika rotacji zapasów oznacza, że zapasy wystarczają na coraz mniejszą liczbę dni sprzedaży.
5	Rotacja aktywów	$\frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{Wartość aktywów}}$	Wskaźnik rotacji aktywów informuje o kwocie sprzedaży osiągniętej z jednostki aktywów (ze złotówki zainwestowanej w aktywa). Ze względu na brak wartości modelowej ocenie podlega nie wartość wskaźnika, lecz jedynie tendencja w czasie. Korzystny jest wzrost lub przynajmniej utrzymanie wskaźnika na względnie stałym poziomie. Im bardziej nakładochłonna branża, tym poziom wskaźnika jest niższy.

Nr	Nazwa wskaźnika	Wzór	Opis
Wskaźniki zadłużenia			
6	Wskaźnik zadłużenia ogólnego	$\frac{\text{zobowiązania ogółem}}{\text{majątek (aktywa) ogółem}}$	Informuje o stopniu zadłużenia jednostki, tj. obciążeniu majątku zobowiązaniami. Im wskaźnik jest mniejszy, tym mniejszy jest udział kapitałów obcych w finansowaniu majątku.
7	Wskaźnik finansowania majątku kapitałem własnym	$\frac{\text{kapitał własny}}{\text{majątek (aktywa) ogółem}}$	Informuje o stopniu pokrycia majątku firmy kapitałem własnym. Im wskaźnik bardziej zbliża się do jedności, tym podstawy finansowe działalności są stabilniejsze. Wskaźnik należy rozpatrywać z innymi wskaźnikami struktury finansowania.
8	Relacja zobowiązań do kapitałów własnych	$\frac{\text{zobowiązania ogółem}}{\text{kapitał własny}}$	Prezentuje proporcje pomiędzy zadłużeniem a kapitałami własnymi.
9	Wskaźnik „złotej” reguły bilansowej	$\frac{\text{kapitały stałe}}{\text{aktywa trwałe}}$	Informuje o stopniu pokrycia majątku trwałego kapitałami stałymi (kapitały własne + zobowiązania długoterminowe). Aby „złota” reguła bilansowa została zachowana, wskaźnik musi być równy lub większy od 100%.
Wskaźniki gospodarowania zasobami			
10	Wskaźnik wydajności pracy na jednego zatrudnionego	$\frac{\text{Zysk ze sprzedaży}}{\text{Przeciętna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty}}$	Informuje o wysokości zysku generowanego przez jednego pracownika
11	Wskaźnik produktywności pracy	$\frac{\text{Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów}}{\text{Koszty pracy}}$	Informuje o poziomie wartości sprzedaży jaka przypada na 1,00 PLN wydany na pokrycie kosztów pracy, czyli kosztów funkcjonowania siły roboczej w przedsiębiorstwie, nakładów poniesionych na pracowników.
12	Wskaźnik produktywności środków trwałych	$\frac{\text{Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów}}{\text{Przeciętny stan środków trwałych brutto}}$	Pokazuje ile razy przychody ze sprzedaży towarów i materiałów są wyższe od środków zaangażowanych w ich generowanie
13	Wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu rzeczowych aktywów trwałych z nadwyżki finansowej	$\frac{\text{Zysk netto + amortyzacja}}{\text{Przyrost rzeczowych aktywów trwałych}}$	Informuje o stopniu pokrycia przyrostu rzeczowych aktywów trwałych z własnych wygenerowanych środków

Nr	Nazwa wskaźnika	Wzór	Opis
14	Wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu aktywów z nadwyżki finansowej	Zysk netto + amortyzacja Przyrost aktywów ogółem	Informuje o stopniu pokrycia przyrostu aktywów ogółem z własnych wygospodarowanych środków

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Interpretacja sprawozdań finansowych, węzłowe wskaźniki analizy sprawozdania finansowego, Doradca - Zespół Doradców Finansowo-Księgowych, Grupa FINANS-SERVIS, <http://www.biznespartner.pl/index.php?id=455>, TF Edukacja, <http://www.tf.pl/view.php?art=7405>, Portal edukacji kapitałowej, http://www.gielda.traugutt.net/fundamental_2,7.php; Z. Bodie, R. C. Merton, Finanse, PWE, Warszawa 2003, s. 126; Praca zbiorowa pod red. E. Walińskiej, P. Urbanka, Rachunkowość zarządcza, Fundacja rozwoju rachunkowości w Polsce, Łódź 2000, s. 112; Praca zbiorowa pod red. A. Filutowskiego, Analiza i kontrola finansowa w praktyce, Wiedza i praktyka, Warszawa 2005, s. 05/25-05/26

Dla oceny wykorzystania aktywów w przedsiębiorstwie handlowym posłużą wskaźniki zawarte na rysunku 3.

4. Analiza wybranych wskaźników spółki handlowej

Obiektem badań pracy jest spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka jest podmiotem z udziałem kapitału zagranicznego. Badany podmiot powstał w maju 2004 roku, jest więc stosunkowo młodą firmą. Dla celów badania oraz bezpieczeństwa badanego obiektu nie zostaje podana nazwa. Badany podmiot prowadzi handel hurtowy świeżymi owocami oraz warzywami, posiada trzy oddziały: Kraków, Warszawa, Przemyśl. Oddziały te są położone w strategicznych miejscach: I oddział Kraków, który pełni również funkcję centrali jednostki, jest położony w pobliżu „giełdy” owocowo – warzywniej; II oddziałem jest oddział Przemyśl, którego położenie (blisko granicy) jest strategicznym odniesieniem charakteru i funkcji tego oddziału, ponieważ jego zadaniem jest eksport do krajów leżących za wschodnią granicą; III oddział to Warszawa, którego siedziba jest położona na terenie giełdy – BRONISZE; oddział ten posiada dwa magazyny: tradycyjny – do handlu z hurtownikami, oraz magazyn sieciowy, który został stworzony w trzecim kwartale 2005 roku, w celu poszerzenia współpracy z sieciami hipermarketów, dostosowania się do norm i wymagań stawianych przez sieci. Osoby tworzące i upoważnione przez zarząd do prowadzenia oraz zarządzania firmą w Polsce to osoby, które mają wieloletnie doświadczenie w tej branży. Firma zatrudnia łącznie 50 osób (stan na 31.12.2007), z czego w Krakowie jest 21 osób, Przemyślu 3 osoby, a w Warszawie 27.

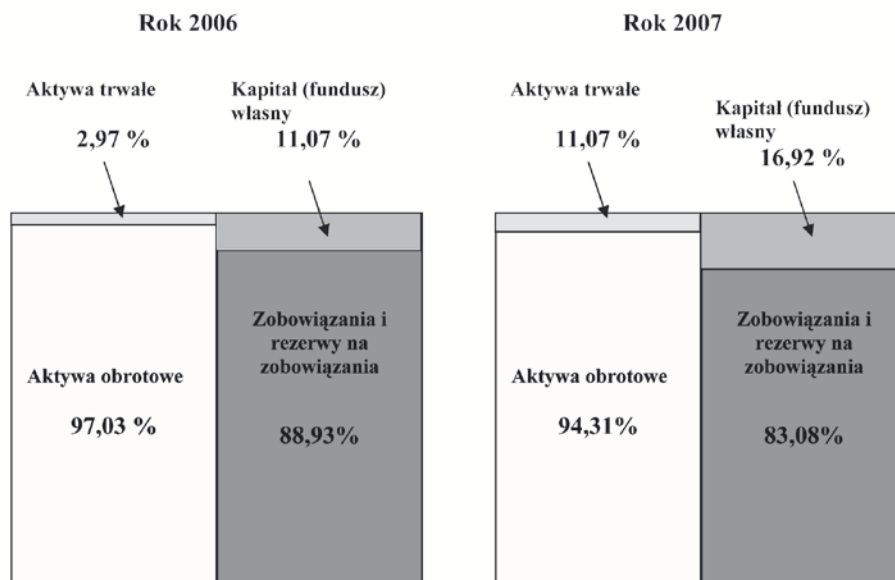
Analiza pozioma bilansu badanego podmiotu na rysunku 4 pokazuje źródła finansowania aktywów. Aktywa trwałe powinny być w całości finansowane przez kapitał własny – i tak też jest w obu badanych okresach. Dodatkowo kapitał wła-

sny powinien być na tyle wysoki, aby mógł, poza aktywami trwałymi finansować część aktywów obrotowych – tak jak to jest dla obu badanych okresów.

Jednak dla dokonania dokładniejszej ogólnej analizy finansowo – ekonomicznej przedsiębiorstwa niezbędna jest analiza wskaźnikowa. Tabela 4 zawiera zestawienie wybranych na potrzeby analizy wskaźników, ich wysokość w badanych latach 2006 i 2007, odchylenie oraz procentową różnicę. Pierwsza grupa wskaźników to wskaźniki rotacji. Wskaźnik rotacji należności w badanej spółce utrzymuje się od 10 do 14,5 w 2007 r. – poziom tego wskaźnika jest prawidłowy dla branży usługowej. Niski poziom tego wskaźnika - poniżej 7 oznaczałby, że przedsiębiorstwo kredytuje swoich klientów. Wskaźnik rotacji zapasów wzrósł o 65% w roku 2007 w stosunku do poprzedniego roku obrotowego – co oznacza, że zapasy wystarczają na coraz mniejszą liczbę dni sprzedaży. Ma to pozytywne aspekty, ponieważ towary, którymi handluje firma to świeże owoce i warzywa i zbyt długie ich magazynowanie prowadzi do utraty ich wartości. Natomiast jeśli chodzi o wskaźnik rotacji aktywów w stosunku do roku poprzedniego - w roku 2007 wzrósł o 13% i utrzymuje tendencję wzrostową.

Kolejną grupę stanowią wskaźniki zadłużenia. Wskaźnik ogólnego zadłużenia w badanym przedsiębiorstwie utrzymuje się poniżej 1 i w roku 2007 spada o 6 %- jest to prawidłowy poziom, świadczy o tym, że firma ma niewielki udział kapitałów obcych w finansowaniu majątku.

Rysunek 4. Struktura pozioma bilansu spółki Frutas za lata 2006 i 2007

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bilansu spółki handlu hurtowego za lata 2006 i 2007

Z kolei wskaźnik finansowania majątku kapitałem własnym istotnie wzrósł w roku 2007 (bo o 650%) i wynosi 0,83, co oznacza znaczną poprawę w stosunku do 2006 roku. Poziom tego wskaźnika powinien być bliski 1: wówczas oznacza to, że podstawy finansowe są stabilniejsze. Natomiast relacja zobowiązań do kapitałów własnych w roku 2006 wyniosła 8, z kolei w 2007 obniżyła się o 38% i wyniosła 4,91 - co oznacza, że stopień zaangażowania kapitału obcego uległ obniżeniu na rzecz kapitału własnego.

Tabela 1. Poziom poszczególnych wskaźników w spółce handlu hurtowego za rok 2006 i 2007

Wskaźnik	2006	2007	Odchylenie	Różnica w %
Rotacja należności	10,79	14,60	3,81	35,3
Rotacja zapasów	41,64	68,93	27,29	65,5
Rotacja aktywów	6,17	6,97	0,80	13,0
Wskaźniki zadłużenia				
Wskaźnik zadłużenia ogólnego	0,89	0,83	-0,06	-6,7
Wskaźnik finansowania majątku kapitałem własnym	0,11	0,83	0,72	654,5
Relacja zobowiązań do kapitałów własnych	8,03	4,91	-3,12	-38,9
Wskaźniki gospodarowania zasobami				
Wskaźnik wydajności pracy na jednego zatrudnionego	23,29 tys. PLN/os.	45,81 tys. PLN/os.	22,52 tys. PLN/os.	96,7
Wskaźnik produktywności pracy	42,64	37,20	-5,44	-12,8
Wskaźnik produktywności środków trwałych	211,11	218,00	6,89	3,3
Wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu rzeczowych aktywów trwałych z nadwyżki finansowej	3,71	4,80	1,09	29,4
Wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu rzeczowych aktywów trwałych z nadwyżki finansowej	0,1059	0,1207	0,0148	14,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bilansu oraz rachunku zysków i strat badanej spółki za rok 2006 i 2007.

Następnie poprzez analizę wskaźnikową określono rentowność sprzedaży, która w roku 2006 wyniosła 1,39%, a w roku 2007 wzrosła o 17,5 % i wyniosła 1,63%.

Istotnym elementem analizy, który nierozdzielnie zawarty jest w temacie artykułu, jest gospodarowanie zasobami. Po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej należy zauważyć, iż wskaźnik wydajności pracy na jednego zatrud-

nionego w roku 2007 podwoił się w stosunku do roku 2006 i osiągnął poziom 45,81 tys. PLN, przy czym wskaźnik produktywności pracy spadł o 12,8% do poziomu 37,20. Wskaźnik produktywności środków trwałych wzrósł o 3,3% do poziomu 218,00 w roku 2007. Wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu rzeczowych aktywów trwałych z nadwyżki bilansowej wzrósł o 29,4%, natomiast wskaźnik stopnia sfinansowania przyrostu aktywów ogółem z nadwyżki bilansowej odnotował zmianę dodatnią na poziomie 14,0%.

Reasumując, badana spółka - pomimo krótkiego stażu na rynku - osiąga bardzo dobre wyniki efektywnego wykorzystania posiadanych aktywów – wzrost zysku netto o 165% w roku 2007 do 1,8 mln PLN. W dużej mierze osiągnięty zysk w 2007 roku jest wynikiem wykorzystania analizy finansowej do zarządzania posiadanymi zasobami. Spółka analizując wysokość, strukturę kosztów oraz wybrane wskaźniki jest w stanie szybko reagować i przeciwdziałać powstawaniu niewykorzystanych bądź nie w pełni wykorzystanych mocy produkcyjnych, a co za tym idzie spadkowi wyniku finansowego jednostki i generowaniu zbędnych kosztów, poprzez tworzenie norm i reguł. Również istotny udział w zarządzaniu kosztami ma korzystanie z instrumentów zabezpieczających określone ryzyka. Analiza finansowa ma fundamentalne znaczenie w badanym przedsiębiorstwie.

5. Uwagi końcowe

Analiza wykorzystania majątku przedsiębiorstwa jest jednym z istotniejszych elementów analizy finansowej. Jednak powiązanie poziomu aktywów z wielkością sprzedaży (koszt własny sprzedaży/ wartość sprzedanych towarów), strukturą kosztów sprawia, że analiza daje wszechstronne możliwości w zakresie poprawy gospodarności przedsiębiorstwa.

Ponadto bezpośrednie wykorzystanie analizy wykorzystania aktywów oraz jej rezultatów przez kadrę zarządzającą pozwala sprawnie zarządzać posiadanym majątkiem, co umożliwia wczesne wykrywanie nieprawidłowości oraz daje możliwość tworzenia procedur, mających na celu ograniczanie zbędnych zasobów, a co za tym idzie niepotrzebnych kosztów.

W pracy zostały tylko zasygnalizowane możliwości wynikające z analizy aktywów przedsiębiorstwa oraz sposobu ich absorpcji. Im bardziej szczegółowa analiza, tym wyniki są bardziej miarodajnie, a co za tym idzie dokładniej można ocenić zmiany zachodzące w poziomie zasobów przedsiębiorstwa, które są nieodzownym elementem funkcjonowania jednostki.

Literatura

1. *Biuletyn informacyjny dla służb ekonomiczno – finansowych*, 2005, nr 36.
2. Bodie Z., Merton R. C., *Finanse*, PWE, Warszawa 2003.
3. Gierusz B., *Podręcznik samodzielnej nauki księgowania*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr, Gdańsk 2005.
4. Gos W., *Sprawozdawczość i rewizja finansowa*, Część 1, 2 i 3, Presspublica, Warszawa 2005.
5. Micherda B., *Rachunek kosztów i wyników jednostek gospodarczych w świetle znowelizowanego prawa o rachunkowości*, Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2003.
6. Praca zbiorowa pod red. A. Filutowskiego, *Analiza i kontrola finansowa w praktyce*, Wiedza i praktyka, Warszawa 2005.
7. Praca zbiorowa pod red. E. Śnieżek, *Wprowadzenie do rachunkowości*, Fundacja Rozwoju Rachunkowości w Polsce, Warszawa 2003.
8. Praca zbiorowa pod red. E. Walińskiej, P. Urbanka, *Rachunkowość zarządcza*, Fundacja rozwoju rachunkowości w Polsce, Łódź 2000.
9. Praca zbiorowa pod red. K. Winiarskiej, *Podstawy rachunkowości*, Dom wydawniczy ABC, Warszawa 2003.
10. Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1725/2003 z dnia 29 września 2003 r. przyjmujące określone międzynarodowe standardy rachunkowości, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady, MSR1- Prezentacja sprawozdań finansowych.
11. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. 2002, nr 76, poz. 694 z późn. zm.
12. Winiarska K., *Kontrola finansowo-księgowa w praktyce*, Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr Sp. z o.o., Gdańsk 2001.